

Majhno kljuse ...

Kako hitro se časi in z njimi naše potrebe spreminjajo, smo lahko priča vsak dan. »Večje, zmogljivejše ...in tudi dražje!« Če malce priredimo olimpijski moto, je tudi v kmetijski panogi postal prej pravilo kot izjema. Najbolj očitno se to kaže na področju kmetijske mehanizacije, zlasti traktorjev. Vendar obstajajo kmetijske panoge, kjer imajo uporabniki mnogo-krat bolj posebne potrebe. Predvsem so to vinogradniki, sadjarji, pridelovalci zelenjave, urejevalci vrtov in zelenih površin (parkov, golf igrišč ...), vrtnarije, manjše kmetije ter kmetije s strmimi kmetijskimi površinami. Ti potrebujejo sicer tehnično dovršen in relativno močan, a vseeno manjši traktor.

Mnogo takšnih »posebnih« rešitev v svojem proizvodnem programu uporabnikom ponuja italijanska tovarna kmetijske mehanizacije Goldoni. Začetki proizvodnje segajo v tretje desetletje dvajsetega stoletja, prvi izdelki z njihovim imenom pa so bile črpalke za namakalne sisteme. Leta 1955 pričnejo s proizvodnjo motokultivatorjev, kmalu zatem pa tudi manjših traktorjev z enako velikostjo koles na prednji in zadnji osi. Njihova ciljna skupina uporabnikov postanejo zelenjadarji, sadjarji in vinogradniki. Skozi leta se je

njihov proizvodni program močno razširil in tako danes v njihovem programu izdelkov najdemo široko paleto pogonskih strojev. Od motokultivatorjev s 5 do traktorjev s 100 »konji«, vse skupaj zapakirano v velikostno majhen in kompakten izdelek.

Tehnični podatki

Eden izmed izdelkov, ki prihaja iz tovarne v Modeni, je tudi Goldoni Maxter 60 RS, ki že na prvi pogled zelo dobro ustreza zgornjemu opisu. Traktor po svojih dimenzijah ter karakteristikah spada v razred togih traktorjev z enakimi kolesi na sprednji in zadnji osi. Motor znamke VM Daimler Chrysler je trivaljni z direktnim vbrizgom, močjo 48 KS/35kW in prostornino 2082 cm³. Je vodno hlajen, najvišji vrtilni moment 145 Nm pa doseže pri 1200 vrtljajih motorja. Menjalnik je delno sinhroniziran. Ima štiri skupine s po štirimi prestavami naprej in nazaj (16/16). Prestavni ročici se nahajata na t. i. »grebenu«, »invertorska« ročica pa ob volanu. Za prenos motorne moči na podlago skrbijo Goodyear-jeve Optitrac pnevmatike dimenzije 280/70x18, za uspešno ustavljanje pa zavorni koluti na zadnji osi v oljni kopeli, ki zaradi stal-

nega štirikolesnega pogona zavirajo tudi prednji par koles. Volanski obroč je na videz in otip prijeten, po višini nastavljen in lepo »sede« v roke. Motita pa neposredno postavljena in rahlo preširoki prečki volana. Ti dve prečki mnogokrat povsem zakrijeta prikazovalnik. Ta se nahaja na sredini armaturne plošče in bi zaradi kromirane obrobe ter elektronskega prikaza osnovnih podatkov bolj sodil v kakšen športni avto kot pa npr. na traktor, ampak nas to ni niti najmanj motilo. Pod volanom se poleg kontaktne ključavnice za vžig traktorja, 12-voltne vtičnice, ročice smerokazov ter klasičnega vrtljivega gumba za vklop luči ter hupe skrajno desno nahaja še vzvod ročnega plina. Upravljanju z dvema dvosmernima ventiloma s po dvema hidravličnima izhodoma ter hitrimi priključki na zadnji strani sta namenjeni ročici, nameščeni na desni strani voznikovega sedeža. V tem sklopu se nahajata tudi ročica za dviganje in spuščanje zadnjega hidravličnega dvigala ter gumb za elektrohidravlični vklop in izklop kardanske gredi. Hidravlična črpalka ima pretok 38 l/min., le-tega pa spreminjamo z vrtljivim ventilom. Pri ročicah je rahlo moteče dejstvo, da so vse tri enake velikosti in barve, zato kaj hitro lahko premaknemo napačno. Za pogon priključenih strojev preko kardanske gredi imamo na izbiro 540 in 540E (750) vrtljajev na minuto ter dodatno sinhronizirano prestavo za pogon prikolice. Zapori diferenciala sta mehanski, neodvisni in se nahajata na obeh oseh. Voznikovi zadnjici je za sedenje na voljo klasičen, mehansko vzmeten sedež, opremljen z varnostnim pasom, za nekaj malega orodja in drobnarij pa je na levem blatniku nameščena manjša plastična škatla.

Na terenu

Čeprav gre dejansko za traktor, ki je prvenstveno namenjen delu v vinogradih in sadovnjakih, pa smo traktor »k je n'mal večji k vinkovič«, preizkušali in uporabljali v krajih, kjer uspeva pretežno samo izabela. Uporabljali smo ga za povsem običajna dela na kmetiji, vse od oranja, transporta z različnimi vlečenimi priklopniki do spravila sena, prenašanja bal ter gozdarskih del. Glede položaja za volanom bi težko našli kakšno konkretnjšo

Goldoni Maxter 60 RS

...in od zadaj.

Porsche, Ferrari???.....ne, Goldoni maxter!

pripombo, mogoče bi le-ta lahko bil še za kakšno stopinjo bolj nagnjen proti vozniku. Ravno tako bi se zadovoljili s kakšnim tresljajem manj, a to je pri tako majhnem traktorju s trivaljnim motorjem potrebno vzeti v zakup, kar pa ne poslabša splošnega vtisa. Sklopka je malce trša, ravno tako tudi prestavljanje med skupinami ni vedno najbolj tekoče (nov traktor?). So pa zato gibi prestavne ročice za izbiro prestavnih razmerij znotraj skupin čvrsti, natančni in kratki. Traktor je zelo pregleden, vse komande so razporejene logično in priročno, kolikor pač dopušča omejenost s prostorom. Pomanjkanju prostora na zadnji strani je prilagojeno tudi priključno drogovje I. kategorije, kompaktne, robustne, a lične izdelave. Ob uporabi nošenih priključkov lahko v določenih primerih malce zmotijo premalo »čvrsti« stranski napenjanci (beri: radi se odvijajo). Predvsem je to malce moteče pri delih, kjer je »hidravlika« izpostavljena močnejšim tresljajem in sunkom, npr. pri delu z gozdarskim vitlom. V našem primeru smo imeli priključen lažji in manjši vitel z vlečno silo 30 kN. Povprečni tovor pri

Motorni pokrov se odpira naprej. Izpuh je speljan v lonec pod traktorjem z izpušno odprtino na levi strani. Zračno filter je lahko dostopen, ravno tako akumulator.

spravilu lesa so se gibali od enega in pol do dveh kubičnih metrov smrekovine (pri lubadaricah blizu tri). Dvižna sila 15 kN, kot navajajo tovarniški podatki, je skoraj enaka sili, s katero pritiskajo traktorjevi kilogrami na podlago. Dovolj tudi za delo s traktorskim platojem ali za nošenje okroglih silažnih bal. Testirani traktor je sicer imel krajšo različico spodnjih priključnih drogov, kar nam težišče traktorja pomakne malce naprej, vendar pa potem rada nastane gneča, ko dvignemo »hidravliko«. Z ušesom poteznice ali zgornjim priključnim mestom priključka lahko kaj hitro zadenemo v našem primeru ob

Goldonijevo oglat, a očem prijetne oblike. Blatniki so iz močne pločevine, varnostni lok je preklopne izvedbe.

CLAAS VOLTO 45
4,5 m delovna širina
PERMA-LINK – prenos moči
Varovanje roglav

5.472,00
€ z DDV

JORSTIK d.o.o.	041 604 703
KOROTAN d.o.o.	031 753 537
ROMAKS d.o.o.	041 641 670
Eibl & Wondrak	041 34 00 33

luč registrske tablice. Zato previdnost še posebej pri delu z nošenimi priključki ni nikoli odveč.

Zadnji priklop je po višini stopenjsko nastavljen z uporabo sornikov in ni vrtljiv okrog svoje osi. V svojem spodnjem položaju se nahaja v višini 20 cm, v zgornjem pa na 55 cm. Transportne zmožnosti so velikosti in moči traktorja primerne. Moči je dovolj, da boste hitro in brez težav pripeljali npr. 1,5 m³ gramoza ali razvažali gnojevko s 1500-litrsko cisterno. Zaradi majhne lastne mase pri težjih tovorih in višjih hitrostih postane bolj občutljiv na neravnine in luknje na cestišču, zato s težo tovorov ne gre pretiravati. Hitrost malo pod 30 km/h je dovolj velika tudi za malce daljše premike od točke A do točke B in nazaj. Res je, da smo si pri »praznih« cestnih voznjah včasih zaželeli hitrosti 40km/h, vendar pa zaradi majhne medosne razdalje in zasnove traktorja lahko že voznja s hitrostjo blizu 30 km/h včasih privede do t.i. »pumpanja« oz. poskakanja traktorja. Ob dejstvu, da smo testirali »kabrioleta«, pa v hladnejših mesecih pri cestnem transportu niti ni bilo kakšne posebne želje po tiščanju na »gas«.

Precej bolje se zato »mala oranžna zverinica« znajde pri opravilih, kjer so hitrosti manjše in je prostora malo. Dolžina 3.250 mm in širina 1.425mm v kombinaciji s primerno desko za pluzenje snega lahko v zimskih razmerah prihrani precej »lopatanja« snega na majhnih in razgibanih dvoriščih. In če poleg majhnega obročnega kroga ($r = 3,5$ m, brez uporabe

deljenih zavor) dodamo še zelo neposreden in »lahek« volan, dobimo spodobno zmogljiv in zelo okreten traktor. Sicer dober meter štirideset širine na papirju res ne obljublja kakšne posebne prečne stabilnosti pri delu v nagibu, vendar pa ob višini 1.190 mm (merjeno pri poklopljenem varnostnem loku) in nizkem težišču zagotavlja zelo dobro kljubovanje

Za kaj več je zmanjkalo verig.

Yes we can!

fizikalnim zakonom. S tračnim obračalnikom se je brez posebnih težav in nevarnosti obračalo do 35 % prečnega nagiba. Še vedno varno pa smo pri spravilu sena s traktorskimi vilami premagovali travniške vzpone in spuste tudi prek 50 %, a zato s konkretnimi posledicami na ruši, saj pnevmatike niso primerne za takšne nagibe. Prednost nizkega težišča pa se zna kdaj pa kdaj izkazati tudi za ne-prednost in ob nepazljivosti privedi tudi do kakšne praske na podvozju, saj znaša oddaljenost od tal le 250 mm (na najnižji točki 200 mm). Pač bodo zato morali biti zgrabki sena malce nižji, vlake v gozdu pa malce bolj »speglane«, kot so ponavadi.

In kaj še ostane velikim?

Testirani traktor še zdaleč ni prva izbira za malo večje in velike kmetije. Lahko pa je dober in učinkovit sodelavec ali pomočnik pri delih, kjer potrebujemo 48 KS ter majhen, kompakten ter zanesljiv traktor. Za mnoge sadjarje, vinogradnike in zelenjadarje je Maxter 60 RS lahko zelo dobra izbira. Prav tako bo na manjši (hobi) klasični kmetiji zmogel opraviti vsa potrebna dela, če bodo le priključki zanj primerni. Zahteval bo le nekaj plinskega olja ter vzdrževalna dela na vsakih 200 delovnih ur. Mogoče je vsesplošno zelo dobro mnenje o traktorju v času trajanja našega testa malce poslabšalo manjše kapljanje olja na predelu menjalnika. Testirani primerek se je zato v sklopu rednega servisa pri 250 delovnih urah (v obdobju garancije) znašel še pri pooblaščenem serviserju, kjer so ažurno in uspešno odpravili napako. Vzrok za soljenje olja naj bi bilo malce postrani vstavljeno oljno tesnilo na gredi kardanskega pogona. Očitno je enemu izmed Giovanijev, ki sestavljajo te traktorje, pri montaži tesnila malce padla koncentracija (mogoče se mu je mudilo na malico), verjamemo pa, da je bila ta napaka bolj kot ne osamljen primer, kar se lahko zgodi (in se dogaja) tudi najboljšim.

Če se ob zaključku testa malo v šali navežemo na naslov članka, bi mogoče danes Krpan namesto kobilice »osedlal« kar našega »testiranca« in z njegovega sedeža snel glavo Brdavs! In minister Gregor bi se tudi zagotovo strinjal s končno oceno Maxterja 60 RS: »Majhno kljuse – velika moč!«.

Janez Spruk

Ročice menjalnika, skrajno desno ročna zavora, levo zgoraj ročica za izbiro smeri vožnje, desno zgoraj ročica ročnega plina. Rezervoar goriva je popolnoma ločen od motornega dela.